Europees Parlement
2014 - 2019

Commissie internationale handel

2015/2113(INI)

24.9.2015

ADVIES

van de Commissie internationale handel

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

inzake de weg naar een Europese energie-unie
(2015/2113(INI))

Rapporteur voor advies: Klaus Buchner

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie internationale handel verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. is er vast van overtuigd dat een op lange termijn veerkrachtige energie-unie gestoeld moet zijn op interconnectie, met bijzondere aandacht voor energie-eilanden en kwetsbare regio's binnen de EU, een hogere energie-efficiëntie, energiebesparing, een volledige benutting van veilige en duurzame eigen energiebronnen, kostenefficiëntie, de uitbanning van energiearmoede, verbeterde zelfvoorziening en samenwerking en betrouwbare effectbeoordelingen van toekomstige energie-infrastructuur; steunt het doel van de energie-unie om af te stappen van een door fossiele brandstoffen aangedreven economie, waarin energie gebaseerd is op een gecentraliseerde, aanbodgestuurde benadering en op oude technologieën; is ervan overtuigd dat handel ertoe kan bijdragen dit doel te bereiken;

2. benadrukt dat de EU als prioriteit de meest kwetsbare landen moet helpen om hun bronnen en aanvoerroutes, met inbegrip van bidirectionele stromen, te diversifiëren en daarbij de nadruk te leggen op hernieuwbare energie en de bijhorende opslagfaciliteiten om wereldwijd efficiënter met energie om te gaan, en dat de EU moet helpen om de energiearmoede uit te bannen, moet bijdragen tot wereldwijde duurzame ontwikkeling en de mondiale inspanningen voor de aanpak van de klimaatverandering moet steunen;

3. wijst erop dat de EU 53 % van haar energie invoert tegen een kostprijs van ongeveer 400 miljard EUR, wat van de EU de grootste energie-importeur ter wereld maakt; herinnert eraan dat 61 % van het ingevoerde aardgas gebruikt wordt in gebouwen, voornamelijk voor verwarming en koeling, en dat de vraag naar energie in de gebouwensector goed is voor circa 40 % van het energieverbruik in de EU en een derde van het aardgasverbruik; onderstreept in dit verband dat betere energie-efficiëntie een doorslaggevend effect zou hebben op de vermindering van de energie-invoer uit derde landen naar de EU en op de handelstekorten van lidstaten, en dat de onderhandelingspositie van de EU bij externe, energiegerelateerde aangelegenheden daardoor sterker zou worden; is ervan overtuigd dat een bindende doelstelling voor energie-efficiëntie een kosteneffectieve manier zou zijn om het doel van zelfvoorziening op energiegebied te bereiken; wijst erop dat de werkloosheid zou kunnen worden teruggedrongen als er een ambitieus programma voor betere energie-efficiëntie van woningen in de hele EU zou komen;

4. steunt het doel van de energie-unie om af te stappen van een door fossiele brandstoffen aangedreven economie, waarin energie gebaseerd is op een gecentraliseerde, aanbodgestuurde benadering en op oude technologieën en verouderde bedrijfsmodellen; is ervan overtuigd dat handel ertoe kan bijdragen dit doel te bereiken;

5. benadrukt dat alle handelsovereenkomsten energiehoofdstukken moeten bevatten die gericht zijn op het opbouwen van energiepartnerschappen die van wederzijds belang zijn en op het verbeteren van de toegang tot energiebronnen en buitenlandse markten, zowel met bestaande langetermijnpartners als met nieuwe en toekomstige partnerlanden in gebieden als – maar niet beperkt tot – Centraal-Azië, Noord-Afrika, het Middellandse Zeegebied en Noord-, Midden- en Zuid-Amerika; meent voorts dat alle handelsovereenkomsten moeten bijdragen tot een grotere energiezekerheid van de EU en

het mogelijk moeten maken energiebronnen te diversifiëren, kwaliteitsnormen voor energieproducten vast te stellen en gemeenschappelijke normen voor duurzame energieproductie te ontwikkelen; meent nog altijd dat het bijzonder belangrijk is om de afhankelijkheid van ingevoerde energie te verminderen, met name door hernieuwbare energie en energie-efficiëntie sterker te bevorderen; dringt in dit verband aan op samenhang tussen het EU-handelsbeleid en de beginselen van het EU-energiebeleid en onderstreept dat energiehoofdstukken in handelsovereenkomsten moeten aansluiten bij de algemene EU-doelstellingen op het gebied van klimaat en duurzame energie, alsook bij de overkoepelende doelstelling van de omschakeling naar een koolstofarme economie, overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van maart 2015 over de energie-unie;

6. wijst erop dat het EU-handelsbeleid gericht zou moeten zijn op het verbeteren van de energiezekerheid conform artikel 194 VWEU, het diversifiëren van de Europese energiemix en het verminderen van de afhankelijkheid van de invoer van één enkel leverings- of voorzieningspunt, waarbij de desbetreffende verdeling van bevoegdheden zoals omschreven in het Verdrag in acht wordt genomen; benadrukt dat de vermindering van de afhankelijkheid van één enkele leverancier niet mag leiden tot een toename van de afhankelijkheid van een andere; is van mening dat alle infrastructuurprojecten en handelsovereenkomsten van de EU die tot doel hebben de energiebronnen, -leveranciers en -routes te diversifiëren volledig in lijn moeten zijn met de langetermijnverplichtingen van de EU op het gebied van het koolstofarm maken van de energievoorziening alsook met de EU-wetgeving op milieugebied en andere relevante terreinen;

7. is van oordeel dat bewustmaking rondom de energievraag, bevordering van veilige en ecologisch duurzame eigen energiebronnen, verbetering van de energie-efficiëntie en van de energie-interconnectie, door middel van ambitieuze bindende streefdoelen, en de bewustmaking van burgers omtrent een verantwoord energieverbruik de meest doeltreffende instrumenten zijn om de afhankelijkheid van externe energie van onstabiele internationale energieleveranciers te beperken en de EU-klimaatdoelstellingen te verwezenlijken; is van mening dat energie-afhankelijkheid op korte termijn kan worden teruggedrongen door bewustmaking rondom de energievraag, ontwikkeling van hernieuwbare energievormen en de opslag daarvan, opslag van aardgas, ontwikkeling van bidirectionele gasinfrastructuur, stimulering van nieuwe projecten die maximaal gebruik van de bestaande infrastructuur mogelijk maken, en de voorbereiding van regionale voorzieningszekerheidsplannen;

8. onderstreept de noodzaak om knelpunten te verwijderen en verbindingen te ontwikkelen die grensoverschrijdende handel mogelijk maken en concurrerende en goed geïntegreerde regionale energiemarkten creëren;

9. wijst erop dat bij de Europese strategie voor energie-invoer rekening moet worden gehouden met de reële kosten en baten van energiebronnen door de plaatselijke bevolking actief bij het besluitvormingsproces te betrekken en door alle directe en indirecte factoren in ogenschouw te nemen, en niet alleen de factoren die verband houden met het rechtstreeks gebruik van deze bronnen; herinnert aan de risico's en gevolgen voor milieu, klimaat en gezondheid van de winning van niet-conventionele fossiele brandstoffen;

10. onderstreept dat handel een belangrijke bijdrage kan leveren aan de bevordering en

ontwikkeling van toekomstgerichte energietechnologie, met name wat betreft energieopslag en -vervoer, zoals de bevordering van "green goods" en de ontwikkeling van internationale normen voor energie-efficiëntie; verzoekt de Commissie en de lidstaten energie-efficiëntie als een op zichzelf staande energiebron te beschouwen; benadrukt dat de bestaande technologieën voor het omzetten van zonne- en windenergie in gas bescherming kunnen bieden tegen energieprijsschommelingen op de wereldmarkt, gezien de reeds bestaande grote opslagfaciliteiten, gastransportnetten en moderne gascentrales; onderstreept dat het handelsbeleid van de EU gericht zou moeten zijn op het wegnemen van tarifaire en onnodige niet-tarifaire belemmeringen voor de handel in innovatieve energietechnologie; wijst erop dat 40 % van alle octrooien voor technologie op het gebied van hernieuwbare energie in handen is van EU-bedrijven;

11. is ingenomen met de onderhandelingen over een initiatief voor groene producten tussen de EU en 13 andere WTO-leden dat betrekking heeft op producten, diensten en technologie welke bijdragen tot groene groei, bescherming van het milieu, klimaatmaatregelen en duurzame ontwikkeling, en dringt aan op afronding van de besprekingen eind 2015 op de WTO-ministerconferentie in Nairobi;

12. vraagt de Commissie om voor strenger toezicht op mededingingsverstorende gedragingen en antidumpingmaatregelen te zorgen die de Europese energiesector beschermen tegen onrechtmatige invoer uit derde landen;

13. wijst op het belang van in handelsovereenkomsten opgenomen bepalingen inzake technologische samenwerking en diensten op het gebied van energie-efficiëntie en gedecentraliseerde productie van hernieuwbare energie, met inbegrip van onderhoud en ontwikkeling van software; wijst erop dat het verminderen van de koolstofafhankelijkheid een gemeenschappelijk doel is van de EU en talrijke partnerlanden, -regio's en -steden;

14. roept de lidstaten en de Commissie, overeenkomstig haar wereldwijde klimaatbeleid en de G20-toezegging om subsidie voor fossiele brandstoffen geleidelijk af te schaffen, ertoe op om uitvoerkredieten voor investeringen in met fossiele brandstoffen gestookte energiecentrales met onmiddellijke ingang te verbieden;

15. betreurt het feit dat de gesprekken over de modernisering van handelsbeschermingsinstrumenten stilliggen in de Raad, ondanks het feit dat het Parlement ten volle steun geeft aan strengere maatregelen tegen oneerlijke invoer uit derde landen;

16. verzoekt de Commissie door middel van internationale handelsinstrumenten ontwikkelingslanden aan te moedigen om hun energieproductie te diversifiëren en de productie van zonne-energie met name in de zuidelijke buurlanden van de EU te stimuleren;

17. vraagt de Raad om verder te gaan met de modernisering van handelsbeschermingsinstrumenten om zo te waarborgen dat de Europese industrie, in het bijzonder die voor de productie van turbines, zonnepanelen, edelstaal en bouwmateriaal, optimaal van de energieomschakeling kan profiteren;

18. benadrukt dat de onderhandelingen inzake de overeenkomst over milieugoederen gebaseerd moeten zijn op een definitie van milieugoederen die aansluit bij het EU-beleid

en niet in strijd mogen zijn met de maatregelen ten behoeve van ontwikkelingslanden die in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) zijn aangenomen;

19. dringt er bij de lidstaten op aan dat zij waar van toepassing nauwer gaan samenwerken aan het mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten met derde landen op het gebied van energie; verzoekt de Commissie voorts te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor vrijwillige gezamenlijke onderhandelingen van energiecontracten met externe leveranciers namens de EU; herhaalt echter dat er alleen steun zou moeten worden geboden wanneer een of meer lidstaten daar uitdrukkelijk om vragen, rekening houdende met de beslissingsvrijheid van ondernemers;

20. benadrukt dat energieovereenkomsten altijd moeten steunen op het wederkerigheidsbeginsel, en kwaliteitsnormen en de naleving van het wettelijke kader en de EU-wetgeving moeten waarborgen; verzoekt de Commissie normen te ontwikkelen voor energieovereenkomsten met derde landen die de belangen van de EU ten goede komen; verlangt, met het oog op de bevordering van de democratie en de transparantie, dat de Commissie het Europees Parlement regelmatig informeert over energieovereenkomsten tussen de EU en derde landen;

21. verzoekt de Commissie initiatieven te bevorderen voor samenwerking in de energiesector tussen de landen in het Middellandse Zeegebied, om aldus bij te dragen aan vrede en voorspoed voor hun bevolking, en onderstreept dat het EU-handelsbeleid een belangrijke rol kan spelen bij de verbetering van de interconnectie tussen de twee zijden van de Middellandse Zee; deelt het standpunt van de Commissie dat er een mediterraan gasknooppunt moet worden opgebouwd en is van oordeel dat via financiële EU-instrumenten geboden steun moet worden overwogen; wijst er tegelijkertijd op dat de lidstaten rond de Middellandse Zee actief moeten worden gesteund bij het ontwikkelen van hun capaciteit voor zonne-energie en bij het opnemen van potentiële overschotten in voorzieningsnetwerken voor minder begunstigde lidstaten;

22. wijst erop dat het opstarten van onderhandelingen over energieovereenkomsten met derde landen de EU een krachtigere stem in de internationale context zou geven, en de nodige randvoorwaarden zou creëren voor projecten die de energiezekerheid van de EU verbeteren, met name grootschalige investeringen in transnationale infrastructuurprojecten;

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	22.9.2015
Uitslag eindstemming	+: 31 –: 7 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Salvatore Cicu, Marielle de Sarnez, Santiago Fisas Ayxelà, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Ska Keller, Jude Kirton-Darling, Gabrielius Landsbergis, Bernd Lange, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Viviane Reding, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Matteo Salvini, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers	Klaus Buchner, Dita Charanzová, Edouard Ferrand, Agnes Jongerius, Sander Loones, Gabriel Mato, Fernando Ruas, Jarosław Wałęsa
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Marco Affronte, Andrejs Mamikins